

۷-۱۰- سازوکارهای کنترل و پایش ریسک نقدینگی

آزمون بحران نقدینگی، به عنوان ابزاری برای مدیریت ریسک نقدینگی شناخته می‌شود. هدف اصلی از اجرای آزمون بحران در حوزه ریسک نقدینگی، ارزیابی میزان آمادگی بانک برای رویارویی با بحران‌های نقدینگی با درجات شدت متفاوت است. این آزمون در تلاش است بررسی کند تحت چه شرایطی، بانک برای تامین نیازهای نقدش با چالش جدی مواجه می‌شود و در این صورت تا چه حد برای رویارویی با آن شرایط آمادگی دارد؟

رویکرد کنونی این مدیریت پیاده سازی آزمون بحران بر اساس رویکرد تحلیل جریان نقد ضمنی^۱ (ICFA) به سناریوهای مربوط به برون‌رفت نقدینگی (در سمت بدهی‌ها) در کنار فروش آتشین دارایی‌های نقد (در سمت دارایی‌ها) است.

در اکثر مطالعات انجام شده، بانک‌های مورد بررسی از بازه زمانی یک ماهه در تحلیل سناریوی نقدینگی استفاده کرده‌اند، این مدیریت نیز پس از مطالعه دقیق تجربه‌های موفق موجود، تهیه آزمون بحران ماهانه را در دستور کار خود قرار داده است. در زمینه طراحی سناریوها، گفتنی است که سناریوهای ساده سازی و فقط بر پایه برون‌رفت سپرده‌ها طراحی شده‌اند. ضمن این که نرخ برون‌رفت سپرده‌ها (به تفکیک انواع سپرده) با توجه به داده‌های تاریخی بانک (از ابتدای تاسیس) و محاسبه آماره‌های توصیفی و مقایسه آن با Benchmark های به کار رفته در مطالعات تجربی، به عنوان معیار مورد استفاده قرار گرفته است.

منطق اجرای این آزمون در حوزه انواع ریسک‌های بانکی بر مبنای تحلیل "What If" است و سناریوی اصلی هجوم تعداد بسیار زیادی از سپرده‌گذاران برای برداشت سپرده‌هایشان، که سبب برون‌رفت درصد قابل توجهی از منابع شده و بانک را برای پاسخگویی با مشکل روبرو می‌کند. در این راستا، فرضیات شبیه‌ساز بحران در سمت

بدهی‌ها در قالب "عوامل تاثیرگذار برونی" مانند وقوع شوک‌های اقتصادی و "عوامل تاثیرگذار درونی" همچون تمرکز بیش از حد بر سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ساختار بندی می‌شوند.

در این گزارش، تجزیه و تحلیل سه گروه سناریوی ۱- تاحدودی بدبینانه ۲- بدبینانه ۳- بسیار بدبینانه، بر اساس پیشینه نرخ برون‌رفت انواع سپرده که تاکنون در بانک اتفاق افتاده مورد بررسی قرار می‌گیرد. واکنش‌های احتمالی بانک در برابر سناریوها از طریق ۵ روش کلی برای رویارویی و پوشش بحران‌های ناشی از فرار منابع سپرده‌ای، طبق استانداردهای پیشنهادی مراجع معتبر عرصه بانکداری از جمله کمیته نظارت بر بانکداری بازل به طوری کمی و کیفی مورد مطالعه، ارزیابی قرار می‌گیرد.